

VOORLOPIG VERSLAG

Nr. 4

De Commissie voor Justitie, in welke handen het onderhavig ontwerp van wet is gesteld, heeft de eer daaromtrent het navolgende te rapporteren.

Algemeen

1. De commissie is met de Regering van oordeel, dat aan een regeling als de onderwerpelijke behoefte bestaat. In de grote lijn kan de commissie zich met dit ontwerp verenigen. Over het algemeen acht zij de ontworpen regeling uitstekend geslaagd.

De commissie heeft kennis genomen van een rapport, haar vanwege de Nederlandse Orde van Advocaten toegezonden, waarin door een commissie ad hoc dezer orde kritische kanttekeningen op het ontwerp zijn bijeengebracht. Een aantal punten uit dat rapport is van voldoende belang om hierna ter sprake te worden gebracht.

2. Het ontworpen artikel 429*b* beoogt aan te geven, welke zaken met een verzoekschrift moeten worden ingeleid. Het artikel verschafft daartoe twee criteria. Allereerst wordt een formeel criterium genoemd: indien uit de wet voortvloeit, dat de weg van het verzoekschrift moet worden gevolgd: de wet kan dit uitdrukkelijk bepalen, maar ook is denkbaar, dat zulks zonder uitdrukkelijke bepaling, implicite, uit enige wetstekst kan worden afgeleid. Wat moet men nu aannemen, als de wetgever in een bepaald geval generlei aanknopingspunt biedt voor de beantwoording van de vraag: dagvaarding of request? Het gaat hier om uitzonderingsgevallen, maar de eis van rechtszekerheid brengt mede, dat — als het even kan — in geen enkel geval twijfel moet kunnen rijzen, welke weg dient te worden ingeslagen. Ter oplossing van de hier bedoelde gevallen biedt het ontwerp een subsidiair toe te passen, materieel criterium: ook een verzoekschrift in zaken, niet strekkende tot bepaling van een rechtsbetrekking tussen partijen in geschil (indien uit de wet niet voortvloeit hoe zij moeten worden ingeleid, welke laatste toevoeging wel zal moeten worden gelezen: indien uit de wet niet voortvloeit, dat zij op een andere wijze moeten worden ingeleid). Het bovenbedoelde rapport, afkomstig van de Orde van Advocaten, verder te noemen Orde-rapport, bevat bedenkingen tegen het laatstbedoelde, materiële criterium. Behalve dat men de bepaling van artikel 429*b* onder *b* als uitgesproken leerstellig betitelt, wordt als oordeel gegeven, dat bedoeld criterium niet gemakkelijk hanteerbaar zal zijn en weinig steun zal bieden in twijfelgevallen. De commissie laat hier een citaat uit het Orde-rapport volgen.

„Daar komt nog bij, dat de in de toelichting op het ontwerp genoemde twijfelgevallen (Algemene Beschouwingen, paragraaf 2) in zoverre niet bijdragen tot verduidelijking van het beeld, dat in de daar bedoelde gevallen met uitzondering van het geval van sequestratie in de wet juist wel een formeel criterium te vinden is en bovendien een geschil tussen partijen omtrent hun rechtsbetrekkingen aanwezig zal zijn, althans kan zijn. In al deze gevallen staat veelal de onenigheid van de betrokkenen op de voorgrond en wordt de gevraagde voorziening gevoeld en is zij ook wel te beschouwen als de beslechting van een geschil. Daaraan kan niet afdoen, dat in de

hierbedoelde gevallen ook andere dan partijbelangen en met name algemene belangen op het spel kunnen staan. Zulks geldt in wezen, zij het dan in mindere mate, voor de via de gewone procedure te geven voorzieningen evenzeer". Tot zover dit citaat.

Het Orde-rapport vervolgt dan, dat de wetgever zich in het verleden veeleer uit redenen van opportuniteit dan uit hoofde van beginselen heeft laten leiden bij de aanwijzing, dat in bepaalde gevallen de regelen van de gewone procedure niet van toepassing zouden zijn, bij voorbeeld omdat een snellere, minder formele en minder kostbare rechtsgang de voorkeur had boven de normale. Het Orde-rapport verwacht van de introductie van het materiële criterium invloed op de uitlegging van artikel 1 Wb.v.B.Rv., omdat het voor de hand ligt, dat dan nog alleen die gevallen door bedoeld artikel 1 zullen worden beheerst, welke strekken tot bepaling van een rechtsbetrekking tussen partijen in geschil. „Terwijl tot nu toe”, aldus het Orde-rapport, „en met goede gronden wellicht, kon worden verdedigd, dat de twijfelgevallen worden beheerst door de algemene bepaling van artikel 1 Rv., zou men thans kunnen volhouden, dat de nieuw ingevoerde bepaling de overheersende is”.

De conclusie van het Orde-rapport te dezen luidt, dat invoering van het tweede, materiële criterium geen winst zou betekenen, maar integendeel de deur zou openzetten voor een rechtsonzekerheid, groter dan die welke thans bestaat.

De commissie heeft met belangstelling van het hierboven weergegeven, in het Orde-rapport vervat betoog kennis genomen; zij zal gaarne het oordeel van de Minister daaromtrent vernemen.

Een deel van de commissie kon zich akkoord verklaren met het streven van de Minister naar een maximale rechtszekerheid op dit stuk, omdat volgens de betrokken leden niets meer in strijd is met een efficiënt geregelde proces-orde dan onduidelijkheid omtrent de vraag, hoe men een bepaalde zaak voor de rechter dient te brengen. Die onduidelijkheid betekent tijdverlies en geldverspilling, wanneer daarvan het gevolg is, dat een onbevoegdheid wordt uitgesproken: dat is ook niet bevorderlijk voor de eerbied voor de wet. Wanneer men nu dit uitgangspunt, ook te formuleren als de wenselijkheid van een scherpe afgrenzing van het terrein van de dagvaarding van dat van het request, tracht te realiseren in een gemakkelijk hanteerbare wetstekst, dienen zich echter moeilijkheden aan. Het ware de duidelijkste oplossing, aldus de hier aan het woord zijnde leden, wanneer de wetstekst overal, waar de rechtsingang (om het met de formulering van artikel 1 Wb.v.B.Rv. te zeggen) aanvangt met een request, zulks met een daarvoor te kiezen geijkte wijze van uitdrukken zou aangeven. Aan een tweede criterium naast het eerste, in artikel 429b volgens het ontwerp genoemd, kon volgens deze leden dan geen praktische behoefte meer bestaan. Zij zouden deze oplossing niet bij voorbaat willen verwerpen. Gelijk de memorie van toelichting annonceert, zal een invoeringswet nodig zijn, waarbij de verhouding tussen het ontwerp en de elders in de wet geregelde verzoekschriftprocedures nader zal worden gefixeerd. Het is denkbaar, dat terzelfder tijd een aantal wettelijke bepalingen, die thans het dubium: dagvaarding of request? in zich bevatten, in gewenste zin wordt verduidelijkt. Naar volledigheid kan dan uiteraard niet worden gestreefd, doch de aldus in verspreide wettelijke bepalingen gebrachte verduidelijking kan aan de rechtspraktijk wel het vereiste materiaal verschaffen om bij twijfel over de hantering van andere, niet op deze wijze voorziene gevallen naar analogie te handelen. Hoe luidt het oordeel van de Regering over deze suggestie? De leden, hier aan het woord, waren er niet bij voorbaat van overtuigd, dat het in het ontwerp voorgestelde materiële criterium voldoende houvast biedt, en verwachtten van vorenbedoelde suggestie wel geen volledig sluitende, maar toch een aan de praktijk genoegzame steun biedende regeling. Dat het criterium „zaken niet strekkende tot bepaling van een rechtsbetrekking tussen partijen in geschil” niet toereikend is, volgde naar hun gevoelen uit de navolgende beschouwing omtrent enige van de in de memorie van toelichting (blz. 4, rechterkolom, laatste volledige alinea) gegeven voorbeelden. Artikel 624 Rv., zo wordt daar gezegd, geeft niet aan, hoe te komen

tot benoeming van scheidslieden, indien partijen er over twisten of zeker geschil aan arbitrage onderworpen is. Dit voorbeeld past in het schema van het onderwerp; men moet namelijk aannemen (H.R. 26 juni 1942, N.J. 1942, 578), dat hier een contentieus geding aan de orde is, dat te dezen artikel 624 Rv. toepassing mist en derhalve de benoeming van scheidsmannen bij dagvaarding moet worden gevraagd. Maar als partijen alleen verschillen over de vraag, wie als scheidslieden zullen optreden (en de arbitrage zelf in confesso is), neemt men aan, dat de benoeming bij verzoekschrift aan de rechtbank kan worden verzocht. Al zal men geredelijk willen toegeven, dat het geschil tussen partijen in het eerste geval meer diepgang vertoont dan in het laatste geval, is er kwalitatief geen onderscheid te ontdekken — leerstellig gezien — tussen rechtsstrijd over de vraag: rechter of arbiter? en die over de vraag: welke arbiter? In beide gevallen is strijd, in beide gevallen is aan de orde een concretisering van de rechtsbetrekkingen tussen de strijdende partijen. Het onderscheid: dagvaarding in het eerste, request in het tweede geval, stoelt niet op een materieel verschil, doch op de overweging, dat een dagvaardingsprocedure „topzwaar” is voor een eenvoudige aanwijzing van arbiters, terwijl daarentegen een requestprocedure niet geschikt is voor de beslechting van een zaak, waarin moet worden beslist over de toepasselijkheid van een compromissoir beding en waarbij mogelijk bewijskwesties een rol zullen spelen. De commissie acht juist de opmerking in het Orde-rapport, dat een verzoekschriftprocedure vaak wordt verkozen, omdat deze een eenvoudiger, minder kostbare weg betekent. Het materiële criterium van het ontwerp houdt met dit gezichtspunt geen rekening. Toch legt de wetgever herhaaldelijk voorkeur aan de dag voor het verzoekschrift en de verzoekschriftprocedure, ook als een beslist contentieuze rechtsstrijd aan de orde is; dit komt bij voorbeeld tot uiting in de artikelen 125a e.v. Wb.v.B.Rv. (maar hier is het proces vervolgens toch een dagvaardings-proces), alsmede in de artikelen 828a e.v. Wb.v.B.Rv. en artikel 6 Handelsnaamwet 1921 (in welke gevallen een volledige verzoekschriftprocedure is voorgeschreven).

De memorie van toelichting (t.a.p.) noemt als tweede geval, waarin de wet geen uitsluitel geeft over de wijze van rechtsingang: artikel 1775 B.W., waar in het duister wordt gelaten, of het bevel tot sequestratie bij verzoekschrift kan worden gevraagd. In de praktijk komt het voor, dat sequestratie wordt gevraagd bij request (mogelijk volgens H.R. 12 februari 1934, N.J. 1934, blz. 1575), bij incidentele conclusie (in een procedure over eigendom of bezit, vgl. de artikelen 617 en 1775 — 2° B.W.) en, niet te vergeten, in kort geding. Dit geval past in het schema van het ontwerp, in zoverre „het bepalen van een rechtsbetrekking tussen partijen in geschil” wel zal moeten worden opgevat als: de beslissing over de vraag, wie eigenaar of bezitter is, waaraan een gerechtelijke onderbewaringstelling op zich zelf geen bijdrage levert. Leerstellig gezien, kan men echter volhouden, dat de sequestratie een concretisering is van de rechtsbetrekking tussen de procederende partijen voor de periode van het proces, waardoor het betrokken criterium zinledig is geworden met het oog op de hier gewenste grensbepaling. Wat hiervan zij, het geval van artikel 1122 B.W. levert wezenlijk een voorbeeld van een contentieus proces, terwijl nochtans wordt aangenomen, dat een verzoekschrift moet worden ingediend; het is niet twijfelachtig, dat het verzoek ex artikel 1122 B.W. strekt tot bepaling van de tussen partijen bestaande rechtsbetrekking. Het is echter praktisch, hier de eenvoudiger weg te kiezen van de verzoekschriftprocedure. Wellicht speelt bij deze keuze ook nog een psychologisch element een rol: een verzoekschrift wordt minder dan het uitbrengen van een dagvaarding als een verscherping van de verhoudingen ervaren. Er kunnen tal van overwegingen zijn, waardoor men ondanks het feit, dat een bepaling van rechtsbetrekkingen tussen strijdende partijen in geding is, toch de voorkeur geeft aan de verzoekschriftprocedure: eenvoudigheid, snelheid, mindere kostbaarheid, meer persoonlijk contact van partijen met de rechter en dergelijke overwegingen, die het toepassingsgebied van de request-procedure uitgebreider maken dan alleen met de norm van artikel 429b, onder b, gegeven zou zijn.

De leden, van wie het gehele vorenstaande betoog afkomstig was, verklaarden met laatstbedoelde norm wel genoeg te willen nemen onder het motto: „er is nu niets, iets is beter dan niets”, maar alleen wanneer een oplossing, die meer rechtszekerheid zou kunnen bieden, niet haalbaar is. Zij gaven de voorkeur aan verwezenlijking van hun eerder in dit verslag gedane suggestie, als dat maar enigszins uitvoerbaar is.

Andere leden der commissie gaven er de voorkeur aan, nog geen standpunt te bepalen, doch eerst de reactie van de Regering af te wachten naar aanleiding van het in het Orde-rapport en door de eerder bedoelde leden gestelde.

3. In het Orde-rapport is nog de vraag opgeworpen, of de ontworpen regeling wel passend is voor alle gevallen, waarin de president der rechtbank of een rechter-commissaris een beschikking op verzoek of ambtshalve geeft. Daarbij werd gedacht aan het verlot tot het leggen van beslag of tot het instellen van een vordering tot echtscheiding, c.q. scheiding van tafel en bed en dergelijke gevallen. „De bepalingen van het ontwerp met betrekking tot oproeping van belanghebbenden, bepalen van een dag van behandeling, motiveringsplicht en appellabiliteit lijken daarbij niet op hun plaats”, aldus het Orde-rapport. Enige leden der commissie deelden dit gevoelen; zij vroegen zich echter af, of daarin niet bij de uitvoeringswet zal worden voorzien (punt 7 van de algemene beschouwingen in de memorie van toelichting).

4. Een ander punt raakt de gevallen, waarin de wet thans toestaat, dat een verzoek mondeling tot de rechter wordt gericht. Het Orde-rapport acht het gewenst, dat de wet ook voor die gevallen een regeling zou geven. Verder moet worden voorkomen, aldus het rapport, dat door de invoering van de onderwerpelijke regeling het doen van een mondeling verzoek in de hierbedoelde gevallen niet meer mogelijk zou zijn.

Een aantal leden was het met dit laatste eens; zij zagen echter aanvankelijk geen aanleiding om te dezen nader wettelijke regulering in te voeren. In de hier in geding zijnde gevallen laten men de rechter in zijn handelen vrij; die vrijheid is er tot nu toe ook geweest, zonder dat in de praktijk van een behoefte aan wettelijke regelen is gebleken.

5. In het Orde-rapport wordt de vraag opgeworpen, of op grond van de voorgestelde wijziging en aanvulling van de Wet op de Rechterlijke Organisatie niet zou kunnen worden aangenomen, dat de rechter bevoegd is ook in andere dan uitdrukkelijk in de wet geregelde gevallen een rechtsgeldige beschikking op verzoekschrift te geven. Het rapport vervolgt dan: „Algemeen wordt aangenomen, dat in artikel 2 R.O. een zogenaamd open systeem van actiënrecht besloten ligt. Indien krachtens het positieve recht een privaatrecht ontstaat dan is daaraan automatisch een rechtsvordering verbonden. Artikel 2 R.O. geldt echter niet, althans tot dusverre niet, voor beschikkingen op verzoekschrift. Een beschikking van de rechter op een verzoek, dat niet steunt op enige uitdrukkelijke wetsbepaling, is een daad van welwillendheid van de rechter, waaraan geen gezag toekomt”.

Is de Minister bereid, zijn zienswijze omtrent dit vraagpunt weer te geven?

6. Het ontwerp kent niet de mogelijkheid van requeste civiel in de request-procedure. In het Orde-rapport wordt de vraag opgeworpen, of het niettemin geen aanbeveling zou verdienen in het ontwerp een regeling op te nemen ten aanzien van de rechtskracht van rechterlijke beschikkingen in het algemeen. „Blijkens de rechtspraak van de Hoge Raad op dit terrein worden absoluut nietig geacht onbestaanbare of onuitvoerbare beschikkingen, alsmede beslissingen van onbevoegde rechters, zelfs ingeval van schending der relatieve bevoegdheidsregelen, terwijl ook bij het ontbreken van feitelijke grondslag aan beschikkingen, met name in voogdijzaken, absolute nietigheid is aangenomen”. Het rapport vervolgt dan, dat de rechtspraak op dit gebied niet constant is en weinig houvast geeft. Kan aan de daardoor bestaande rechtsonzekerheid niet een einde worden gemaakt door te bepalen, dat rechterlijke beschikkingen rechtskracht hebben, ongeacht aan haar klevende nietigheden, zolang zij niet door een andere rechterlijke

beslissing langs door de wet erkende rechtsmiddelen nietig zijn verklaard? Hoe moeten wij verder aan met het geval, dat een gegeven beschikking tegenstrijdig is met een vonnis of andere rechterlijke voorziening? In het rapport wordt de conclusie getrokken, dat er behoefte bestaat aan een speciaal rechtsmiddel ten aanzien van rechterlijke beschikkingen, analoog aan het derden-verzet, welk rechtsmiddel zou toekomen aan niet verschenen en niet bij name opgeroepen belanghebbenden en het openbaar ministerie; de gronden, waarop de nietigheid zou kunnen worden gevraagd, zouden moeten worden beperkt tot een drietal, te weten absolute onbevoegdheid van de rechter, het ontbreken van feitelijke of wettelijke grondslag van de beschikking en tegenstrijdigheid van de beschikking met een andere beschikking of met een vonnis.

Verscheidene leden der commissie zouden voorts nog niet veel gevoelen voor een bijzonder rechtsmiddel in de hiervoor bedoelde zin. Een algemene bevoegdheid van het openbaar ministerie leek hun onvoldoende gemotiveerd. Het ontbreken van een wettelijke grondslag als vernietigingsgrond zou slechts stroken met een gesloten systeem van actiën bij wege van verzoekschrift (hierboven punt 5); een dergelijke nietigheidsgrond betekent, dat onder omstandigheden de rechtsonzekerheid wordt vermeerderd. De voorgestelde grond: het ontbreken van feitelijke grondslag, lijdt aan vaagheid en voegt nog weer een stukje rechtsonzekerheid toe. De regeling voor het hoger beroep, welke het ontwerp kent, geeft trouwens ruime mogelijkheden aan belanghebbenden, die niet zijn de verzoeker en de verschenen of bij name opgeroepen belanghebbenden: zij kunnen hoger beroep instellen binnen twee maanden na de betekening van de eindbeschikking of nadat de beschikking hun op andere wijze bekend geworden is. Naar het aanvankelijk gevoelen van deze leden is dit van het goede genoeg.

7. In het rapport van de Orde wordt nog aandacht gegeven aan de plaatsing van de nieuwe regeling in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Men geeft de voorkeur aan invoering van een derde titel A in het eerste boek van het wetboek boven de in het ontwerp gedane keuze voor toevoeging van een twaalfde titel aan dat eerste boek. Tegen dit laatste systeem wordt aangevoerd, dat zodoende de algemene regeling ten aanzien van beschikkingen, in eerste en tweede aanleg gegeven, komt na die van de beschikkingen van de cassatierechter (artikel 426 e.v. Rv.). De commissie ziet dit als een volkomen relatieve zaak. Zij heeft vrede met hetgeen de Regering daaromtrent voorstelt.

Artikelen

Artikel 429a. Bijzondere aandacht verdient de categorie van de zaken, waarin de rechter ambtshalve een beschikking geeft. Wie is hier de bevoegde rechter? In hoeverre moeten belanghebbenden in die gevallen worden opgeroepen? Aan wie komt recht op hoger beroep toe?

Artikel 429d. De formulering „een rechterlijk college, daaronder begrepen zijn president” in lid 3, terugkerend in artikel 429f, lid 3, klinkt niet bijzonder fraai. Het is beter te redigeren: „een rechterlijk college of zijn president”. Het is de vraag, of de aanduiding van rechterlijk college of president niet te beperkt is; er zijn beschikkingen van leden van een rechterlijk college, optredend als rechter-commissaris, resp. raadsheer-commissaris, rakende het toelaten of niet toelaten van getuigen. Of zit de opzet voor, deze buiten het ontwerp te houden?

Is de bewindsman bereid een opsomming te verstrekken van de beschikkingen van presidenten van rechterlijke colleges, waaraan in het onderhavig artikel moet worden gedacht?

Enkele leden vroegen zich af, of het wel zo nodig is, verzoeken, gericht tot presidenten van rechterlijke colleges, en door presidenten gegeven beschikkingen te brengen onder de werking van de onderwerpelijke regeling.

Artikel 429e. Is een onbevoegdverklaring een eindbeslissing (waarvan beroep mogelijk is) in de zin van artikel 429m? Is er niet iets voor te zeggen, dat hogere voorzieningen ten

aanzien van een onbevoegdverklaring openstaan? Verdient overweging de suggestie, in het Orde-rapport gedaan, hoger beroep alleen toe te laten op grond van beweerde schending van absolute bevoegdheid, resp. ontbreken van rechtsmacht?

Artikel 429f. Het tweede en derde lid regelen de verschijning, de vertegenwoordiging en de bijstand ten processe. De regeling van de bijstand volgens het derde lid wijkt, als de commissie goed ziet, af van de regeling, onlangs voor de rechtspraak in kort geding nieuw vastgesteld en neergelegd in het tweede lid van artikel 290 Wb. v. B. Rv. (Wet van 11 september 1964, S. 360, in werking getreden op 12 oktober 1964); voor het kort geding volstaat de wet met te bepalen, dat de verweerder in persoon of vertegenwoordigd door een procureur verschijnt. Het ontwerp zegt: „In zaken waarvan een rechterlijk college, daaronder begrepen zijn president, kennis neemt, is de raadsman een advocaat of procureur”. Is de Minister bereid, het hier gemaakte onderscheid nader toe te lichten?

Enkele leden waren van oordeel, dat een persoonlijke verschijning bij de rechterlijke colleges niet moet worden toegestaan, voorzover daaronder kennelijk is te verstaan een verschijning van partijen in persoon zonder bijstand. Andere leden waren van mening, dat in een groot getal van de gevallen, waarom het hier gaat, persoonlijke verschijning zonder bijstand zonder bezwaar kan worden toegestaan; er zijn rechtzoekenden, die zeker in eenvoudige aangelegenheden hun woord kunnen doen.

Artikel 429h. In het Orde-rapport wordt bezwaar gemaakt tegen de mogelijkheid van de indiening van een verweerschrift eerst op de terechtzitting (welk verweerschrift dan bovendien nog een „reconventioneel” verzoek kan bevatten). Juister lijkt het, dat de rechter bij de bepaling van dag en uur der behandeling tevens vaststelt, vóór welke datum een verweerschrift moet zijn ingediend. Dit tijdstip van indiening kan dan zo nodig kort vóór de dag van behandeling worden bepaald. Tot zover het rapport op dit punt. Hoe denkt de bewindsman hierover? Moet voorts aan het vierde lid van dit artikel niet worden toegevoegd (hetgeen in de memorie van toelichting te lezen staat), dat de rechter kan toestaan, dat de „verzoeker in conventie” in de „reconventie” een verweerschrift indient? Is er verder geen aanleiding in de regeling een pendant op te nemen van artikel 134 Wb. v. B. Rv.?

Artikel 429i. In de gevallen, hier aan de orde, zal zelden behoefte bestaan aan een deskundigenbericht. Verdient het evenwel niet aanbeveling, ter afronding van de regeling, daartoe in de wet een basis te scheppen?

Artikel 429j. Het slot van het tweede lid bevat de grondslag voor des rechters bevoegdheid, een veroordeling in de proceskosten uit te spreken. Een motivering voor deze bepaling valt in de memorie van toelichting niet te lezen. Is de Minister bereid alsnog uiteen te zetten, welk motief bij de opnemings van de betrokken passus heeft voorgezeten?

Artikel 429l. Het ontwerp bepaalt niet, hoe de zaak ingeval van verwijzing wegens verknochtheid bij de rechter, naar wie verwezen is, aanhangig wordt gemaakt. Is het niet het beste te bepalen, dat de meest gerede belanghebbende het initiatief neemt tot het bij de nieuwe rechter aanhangig maken?

Artikel 429m. Onder „Algemeen” (punt 6) is reeds besproken de idee van het Orde-rapport om toch een soort nietigheidsactie als speciaal rechtsmiddel mogelijk te maken. Dit rapport bevat ten aanzien van het onderhavig artikel dienovereenkomstig de kanttekening, dat door de aanvaarding van die gedachte het hoger beroep van andere dan de verschenen of bij name opgeroepen belanghebbenden zou kunnen vervallen. De leden der commissie, die zich onder „Algemeen” keerden tegen de introductie van een bijzonder rechtsmiddel, waren het niet eens met de in het rapport gegeven motivering, dat aanvaarding van dit hoger beroep gedurende lange tijd de onzekerheid over het definitief karakter van de beschikking zou laten voortbestaan, omdat zich niet steeds laat overzien, wie zich

in een later stadium nog als belanghebbenden zullen presenteren. Vooreerst kan dit argument worden aangevoerd tegen de eigen suggestie van het Orde-rapport inzake introductie van een speciaal rechtsmiddel, dat immers (en blijkbaar zonder termijn) aan dezelfde categorie belanghebbenden zou moeten worden toegekend. Voorts zal het geval, dat deze categorie zich niet laat overzien, bijzonder zeldzaam zijn. Eindelijk geeft het ontwerp de mogelijkheid door betekening (die niet in persoon behoeft te geschieden) de betrokken belanghebbenden voor de keus te stellen: appelleren of niet. Vooralsnog zijn de betrokken leden dan ook voor handhaving van het onderhavig artikel geporteerd.

Artikel 429n. In artikel 426b Rv. is ten aanzien van de request-procedure in cassatie bepaald, dat de verzoeker in cassatie zijn verzoekschrift doet vergezeld gaan van zoveel afschriften als er anderen dan hij in de vorige instantie verschenen zijn. Deze bepaling lijkt ook voor de appel-instantie van nut te zijn, zodat aanvulling in die zin van het onderhavige artikel gewenst voorkomt.

Artikel 429p. Niet geheel duidelijk is, waarom de voorzitter in hoger beroep de oproeping gelast van de in de vorige instantie verschenen belanghebbenden „voorzover nodig”. Daaruit zou kunnen worden opgemaakt, dat de rechter in hoger beroep discretionair zou kunnen bepalen, welke belanghebbenden hij van het ingestelde appel op de hoogte zal doen brengen. Dit kan niet de bedoeling zijn, te minder niet nu degenen, die in appel niet zijn opgeroepen en niet zijn verschenen, blijkens de voorgestelde wijziging van artikel 426 Rv. geen beroep in cassatie meer zullen kunnen instellen. Verdient het niet aanbeveling, de woorden „voorzover nodig” te schrappen? Is er plaats voor de invoering van een bepaling, analoog aan die van artikel 340 Rv.? Te voorzien is, dat in enkele gevallen hoger beroep van beschikkingen zal worden uitgesloten, terwijl beroep in cassatie mogelijk blijft, zodat twijfel kan ontstaan.

Artikel II

Moet artikel 345 Wb. v. B. Rv. niet vervallen?

Aldus vastgesteld 29 maart 1965.

WTTEWAALL VAN STOETWEGEN
VAN DEN HEUVEL
VAN RIJCKEVORSEL
STOFFELS-VAN HAAFTEN
VAN DOORN
VAN DEN TEMPEL
GEELKERKEN ¹⁾
MEULINK
BERKHOUWER
DAAMS
BAETEN
SCHILTHUIS
CAL S
SLOTENMAKER DE BRUINE
SINGER-DEKKER.

¹⁾ Plaatsvervanger van de heer Versteeg, die wegens ziekte niet aan de vaststelling van dit verslag heeft kunnen medewerken.